

lelkességét dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek a megjelenése; sőt országos jellegűvé vált az ünnepség a miniszternek a megnyitási ünnepen mondott tanügyi és a bankett alkalmával elmondott politikai beszédével, amely utóbbiban már a miniszter, mint a csáktornyai választó kerület országgyűlési képviselője, választóihoz szól a közel multban végbe ment politikai pártalakulásról és állást foglal az ellen a vád ellen, mintha a szabadelvű pártnál elhajlás volna észlelhető az eddig követett politikai irányelvektől.

Csáktornya város közönsége illő fényvel és nagy lelkesedéssel fogadta szeretett képviselőjét s tiszteletére a város fel volt lobogóva.

A miniszter fogadására reggel 8 órakor dr. *Jankovich László* gróf főispán, *Csertán Károly* alispán, dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanfelügyelő, *Szalmai József* járási szolgabíró, továbbá a választó kerület több tekintélyes tagja, a peronnon megjelent s az üdvözlés után öt hosszú kocsisorban a városba dr. *Krasovetz Ignác* járásorvos és tiszteletbeli főorvoshoz kísért, akinél a miniszter megszállt s kíséretével ott megreggelizett.

Dél előtt 9 órakor a szent-Ferenc-rendűek templomában ünnepélyes hálaadó isteni tisztelet volt, amelyen megjelent a miniszter kíséretével; résztvettek a különböző testületek, hatóságok, valamint a polgári fiú- és leányiskola tanuló ifjúsága tantestületük vezetésével.

Az isteni tisztelet befejeztével a közönség a polgári fiú- és leányiskolai épület udvarában gyűlt egybe; ott foglalt helyet zászló alatt a tanuló ifjúság is.

A közönség elhelyezkedése után megérkezett dr. Wlassics Gyula miniszter kíséretével, mire kezdetét vette a felavatási ünnepély.

Először *Horváth Lajos* szent-Ferenc-rendű zárda-főnök, h. plebános, az udvar közepén felállított oltárnál latin imát mondott, majd megszentelte az iskolai épületet; utána *Seregély Dezso* nagy-kanizsai ev. ref. *Szilágyi Gyula* légrádi ág. ev. lelkészek s utóljára *Schwarz Jakab* csáktornyai főbíró mondottak hazafias irányú imát és áldást az új iskolai épületre.

A bemutatás illetve felavatás után előbb a tanuló ifjúság, utána a közönség a tágas és az ünnepélyre fényő galyakból készült nemzeti koronákkal, továbbá nemzeti, úgy a vármegye és a város színeit felélelő zászlókkal felékesített torna-csarnokba ment, amelynek falát széles királyunk és szeretett miniszterünk képe díszítette.

A terembe lépett minisztert kitörő lelkesedéssel fogadta a közönség s az éljenzés mindaddig tartott, míg az emelvényre elhelyezett asztalnál a főispán és az alispán között helyet nem foglalt, mire az ünnepség kezdetét vette a növendékek részéről elénekelt Himnuszsal, amely után *Ziegler Kálmán* kir. közjegyző, az állami polgári iskolai gondnokság elnöke, üdvözölte a minisztert és a megjelent közönséget és kérte a miniszter engedélyét az ünnepség megkezdésére.

Néma esend honolt a teremben, amidőn a miniszter szólan kezdet. Az egész közönség egy emberként csungott a magyar parlament ezen kitünőségének, a szóbeli beszéd eme nagy mesterének beszédén, amelyet megmagyul tetszésnyilatkozat- és helyesléssel kísért, amely színi nem akaró éljenzéssé és tapsviharrá vált a beszéd befejeztével, amelyet egész terjedelmében itt közlünk:

Mindenekelőtt legélelnekben érzett örömmnek adok kifejezést, hogy önökkel, e megye vezető férfiával, a város és vidéke igent tisztelt polgárságával együtt ülheterem meg a mai kulturális ünnepet.

Ünnepe ez nemcsak a vidéknek, de annyiban országos jelentősége is van, mert egyetemes, országos érdekek parancsolta, hogy itt a határszélen a magyar állam a maga nagy erkölcsi tekintélyével vegye kezébe a közoktatás e jelentékeny intézményét, a polgári iskolát.

Lehet, hogy az oktatás ez új csarnoka rövid idő múlva egy megújodott és a mostaninál még életképesebb intézmény, az újalkotandó polgári iskola felvirágzásának lesz színhelye.

rencésje mellette lehetni, míg meg nem unta azt, a miért tulajdonképen lovagjának, udvarlójának tette.

Házuk csakúgy hemzsegett a vendégektől, különösen fiatal emberektől, kik nem voltak ellenségei a könnyelmű életnek, s itt módot találva, ki akarták használni. A férje tudta, látta mindezt, de úgy tett, mintha semmit sem látna; a városi pletykák nála süket fülekre találtak. Hogy is ne, mikor érdekében állott így cselekedni, hogy aztán annál könnyebben flirtelhessen. Feleségének se jusson eszébe kutatni az ő viselt dolgait. Talán azt is gondolta, hogy a felesége szintén tudja azt, hogy ő színésznők társaságában található, de talán azért nem szól neki és huny szemet, hogy idejével szabadon rendelkezessék. Napról-napra növekedett a városban a különféle, némelykor pikáns színezetű pletykák változata, midőn egy alkalommal a férj, kit eddigi szeretője öregsége miatt kinevetett és faképnél hagyva összeveszték egymással, elhatározta, hogy abban-hagyja eddig folytatott ledér életét, mely tervet úgy vélt megkezdhetni, hogy feleségének udvarlóját nem a legszelidebb módon elűtötte tőle. E miatt maguk is összeszólkáltak. Midőn pedig a férj még tovább ment, és neje felesleges költségeinek határt szabott, azóta folytonos pörlekedésben töltötték napjaikat, melyet utóvégre is az asszony unt meg, s egy reggelen arra ébredhetett férje, hogy neje megszökött, valami fiatal gyerkőccel, ki nála fényesebb vérenek és összekötöttesnek volt tulajdonosa. Mikor meggyőződött erről, sem nem örült, sem nem busult. Legelső teendője volt kibékülni régi imádjával. Egyikük sem hallott soha többé semmit a másiktól. Nem léteztek többé egymásra nézve . . .

Miután megígért, tehát itt közlöm, hogy a bizonyos cédulán lévő kínai idézet magyar fordítása ez:

„Egy jó alattvaló nem szolgál két uralkodónak,
S egy erényes asszony nem megy férjhez kétszer.”

Rovenszky Árpád.

A polgári iskola reformját — a mint önök közül bizonyára többen figyelemmel is kísérik — tölem telhető gondossággal készíttem elő.

Egyetlen egy közoktatási intézményt sem szoktam hevenyszíve életbeléptetni. Közoktatási reformjainkon a szakkörök ügybuzgó közreműködése mellett a nemzet egész értelmiségével, úgyszólván a legnagyobb nyilvánossággal szeretek dolgozni. És ha érzem, tudom, hogy az általam helyesnek ismert reform a nemzeti intelligencia közvéleményébe becsátja le gyökereit, akkor teljes erélyvel és határozottsággal viszem ki a reformalkotást a gyakorlati megvalósítás terére.

De azt akarom, hogy a reformalkotás minden előnyét, minden hátrányát hazám szakírói és ezek értelmiségi kritikájuk keresztüztüében olvassák tisztára.

Igy jártam el a középiskolai tanterv reformjával, nyilvánosságra hoztam a népiskolai tantervet és e módszert általános vezérelvül ismerem.

Hogy a mai ünnep keretében maradjak — lépjen bár e falak között a polgári iskolai reform előbb vagy utóbb életbe — a rendszerek változásának soha sem tulajdonítok oly fontosságot, mint annak, hogy hivatása magaslatán álló, a tudományt önmagáért szerető, az ifjúsághoz bensőleg ragaszkodó, a nagy nemzeti ideálokért lelkesedni tudó, a kötelességteljesítésben példaadó tanítói kar teljesítse az iskola falai között kötelességét. Nem mulasztok el egyetlen kedvező ünnepes alkalmat sem, hogy ki ne emeljem, hogy az igazi tanító hivatását csak úgy tölti be, ha az ismeretek közlése mellett az ifjúság lelkét, szívét, jellemét felvértezi azon erősségekkel, melyek megalkotják a jellemzáró, kötelességtudó, saját erejére támaszkodó férfiak sorát. Férfiak sorát, kik az élet minden küzdő terén Isten után saját akaraterejük erélyében bírnak jövődjüknek zálogát és nemcsak mások segítségébe vetik reményük horgonyát.

Az én hitem és meggyőződésém szerint a közoktatás minden fokozatában kötelessége a tanítónak szív- és jellemképzésre hatni. Különbözők erre az eszközök a közoktatás különböző fokain. De a tanítónak, legyen a közoktatás legalacsonyabb fokán vagy a legmagasabbikon, mindig szeme előtt kell hordoznia, hogy az ő feladata a kötelességekről, hazáról, vallásról, emberszeretetről, minden szépről, minden igazról és minden jóról van a legnagyobb hatással a házi nevelés után az ifjú jellem képzésére.

Hála a hazai derék tanítói kar nemes ügyszeretetének, a magyar tanító, ki mindnyájunkkal együtt törhetlen bizalommal hisz a haza jövődjé nagyságában, lelke egész melegével érti is át, minő jelentősége van azon nagy kötelességnek, hogy az ifjúságot nemcsak tanítani, hanem nevelni is kell.

De értes ez át a magyar családi élet, a magyar társadalom is és ne bizzon mindent az iskolára és ne keressen minden hibát az iskolában, hanem az iskolával karöltve teljesítsük mindnyájan szóval és tettel kötelességünket. Erre az egybeforrott, harmonikus munkára kérem az Isten áldását, hogy nagy és hatalmas legyen hazánk, nemzetünk.

A taps és éljenzés lecsillapulta után dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos, tanfelügyelő, a muraközi népoktatásnak tizenöt éven keresztül fáradhatlan buzgalma harcosa, a következő, sűrű taps- és éljennel kísért, hazafias szellemű és hévvel elmondott beszédet intézte az ünnepelő közönséghez:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Méltóságos Főispán ur!

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

A muraközi oktatásügy történetének örök időkre emlékeztető lapja lett be ma, a csáktornyai állami polgári fiú- és leányiskola egyházi és társadalmi felavatásával.

Ne kicsinyeljék, mélyen tisztelt ünnepelő közönség, ennek a történeti multnak éveken talán kevésbé számbavehető, de eseményekben gazdag, tanulságos jelentőségét.

Az új korszak első hatalmas tiltakozása Csáktornya város hazafias tanácsának 1868. évi június 30-ki ülésében hangzott fel.

... Isten jóvoltából — ugymond — magunk is nagyrésben horvátok, de egyszersmind a közös, szeretett magyar hazának is fiai vagyunk; azért nem tudjuk korlátolt elménkkel felfogni, miért nem volna szabad nekünk is a közös hazának nyelvét érteni.

Már 1878-ban a magyar parlamentet foglalkoztatja a muraközi oktatásügy szomorú állapota; 1883-ban pedig országos bizottság jó a helyszínére, hogy a muraközi iskolák érzésben és művelődésben nemzeti irányúnak megvesse alapját.

S a mag nem hullott sziklára! Stridó erdőkoszorus bércseitől a tündérlaki romokig, Szent-Illonától alsó Muraköz szelid síkságáig, megdobbant a magyar hazával együtt élő, együtt haló, jó muraközi nép szíve.

A költő sóhajtása rá nehezedett az ő lelkére is!

... Ahol az a csillag ragyog,
Én is oda való vagyok . . .

S az a ragyogó csillag, az a hatalmas fényár, mely melegével megérleli e szép sziget népének anyagi és szellemi boldogulását — a magyar kultúra!

Nincs most itt annak alkalma, hogy kegyes figyelmüket husz év nehéz, küzdelmes munkájával fáradszám.

A tervszerűen fejlesztett muraközi oktatásügy élő szervezetéből csak a mai ünnep tárgya ragad most meg engem.

S kell, hogy megragadja mindnyájuk keblét a magyar művelődés e diszes csarnokában, melyben fiainkat és leányainkat szerető gonddal kísérjük a kenyérpálya küszöbéig s ott talizmánul az élet nagy viharai ellen bevessük szívükbe Kölesey intelmét, hogy e szóban: haza, foglaltatik az emberi szeretet és óhajítás tárgyainak összessége!

Megértjük velük az óvilág bölcsének kijelentését, hogy nagy és hatalmas csak boldog nemzet lehet. Boldog

fiainak istenféllemben, nemes erkölcsében s becsületes munkájának verejtékében.

Megértjük velük, hogy e sziget száz és ezer történeti emlékekkel szentelt földje annak a magyar hazának, melyet Muraköz a szigetvári veszedelem után, hosszú évtizedeken át védett, oltalmazott vagyonával, vérével és a hazaszereget esodás lelkesedésével.

Hogy Muraköz, annyi századok együttérzése után, nem természetes határok szerint tagolható fogalom, hanem igaz vér és igaz hús a magyar állam testéből!

S a honszerelmenek ezt az édes ígétet, a közös drága anya sorsban osztozkodó gyermekeinek ezt a szent szövetségét, ti fogjátok nemzedékről-nemzedékre híven átadni, — Muraköz leányai!

Ti fogtok naponta feltekinteni a magyar történelemnek hős vértanuságban, hű önfeláldozásban esodás, a nemzet emlékezetében halhatatlan honleányaihoz s megújítjátok a szent fogadást a magyar anyák nagy kötelességeiről.

Ti fogjátok a polgári iskolai képzés problémáit, a kenyérkereset piacán a férfakkal való versenyt, a férfi és nő műveltségének követelményei felől való ellentéteket kiengesztelni az eszményekben való hittel, mely a jó nőt a család, a nemzet, az egész emberiség áldásává teszi.

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség! A csáktornyai tanács harminc éves fohászokozása immár teljesedésnek indult.

Tollius Jakab 1562-ben lelkesedéssel ír Witzén Miklós hollandi barátjának a csáktornyai fényes vár erős falairól, az ellenségtől elvett drága fegyverekről s vértel áztatott győzelmi zászlókról.

Ha még egyszer ide jöhetne, azt tapasztalná, hogy a magyar állameszme hatalmas védbástyáit s drága fegyvereit ma már Csáktornyan — az iskolák képezik!

Iskolák és intézmények, melyek a kisedvelemétől a tanítóképzésig minden fokozatban szolgálják a magyar kultúrát.

... Mintha csak a honszeretet örtüzenek Muraköz metropolisából felesapó lángja, a begyvidék nemes aspiratioit átgujtáná a sikra! . . .

Mint Zalavármegye királyi tanfelügyelője, forró köszönetet mondok méltóságos dr. Jankovich László gróf főispán urnak, a vármegye törvényhatóságának, első tisztviselőjének, Csertán Károly alispán urnak, a közigazgatási bizottságnak, a csáktornyai állami polgári iskolák gondnokságának, élén lelkes elnökének, Ziegler Kálmán királyi közjegyző urnak, a muraközi oktatásügy bazafias támogatóinak és derék bajnokainak.

Mint ezen sziget szellemi életének tizenöt év óta szerény munkása pedig a mai ünnep díszének a történeti igazság keretében kifejezést adva, kérem a mélyen tisztelt közönséget, hogy mély halánk örököződjét fonjuk azon férfiú feje köré, kit az első sorban megillet.

Isten után, dr. Wlassics Gyula minister úr Ő Excellentiája nemes szívének köszönjük e szép, hatalmas iskolát, itt a határszélen!

Véssük be tehát homlokzatára jelszavul, szívünkbe pedig emlékeztetőül a Pannonhegyen mondott nagy történeti végrendeletének örökség fogadását:

... Sokat, még többet, mint eddig, dolgozni fogunk a hazáért; hives maradunk őseink hagyományához; újakkal fogjuk gazdagítani az ősi erényeket; gyarapodni fogunk szívben, érzésben, lélekben, testvéri szeretetben, a hazáért áldozni kész tettenben! . . .

Utolsó szólok volt *Pálya Mihály*, a csáktornyai állami polgári fiú- és leányiskola derék igazgatója, aki egy negyed századot meghaladó időn keresztül áll a város tanügyének szolgálatában s akinél hazafias szellemű működését úgy felettes tanügyi hatóságának, mint polgártársainak elismerése kíséri. A polgári iskolai intézményt méltató s az intézet építési történetét felélelő lelkes beszéde:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

A nemzetek művelődési történetében a kulturintézetek mindenkoron fontos szerepet játszanak és ezek fontosságát napjainkban sem lehet kétségbe vonni, mert ma is ezek vannak hivatva lerakni alapjait azon erkölcsi és szellemi tőkéknek, a mik egy nemzetnek úgy kulturális, valamint anyagi felvirágzásának legfőbb biztosítékai.

De ez intézetek, tartozzanak a közoktatás bármely fokozatához, magasatos hivatásukat csak akkor és úgy fogják igazán betölthetni, ha azt, a mi szép, jó és nemes, a társadalom minél szélesebb rétegeibe bevinni és itt a hasznos és szükséges ismeretek részére minél szilárdabb alapokat rakni törekszenek.

És ha vannak hazánkban ilyen intézetek, melyek a társadalom eme szükségleteit kielégíteni törekszenek, azok bizonyára a gyakorlati irányú középfokú iskoláink, melyeknek egyik törzsét a polgári iskolák képviselik. A polgári iskolák, melyeknek hivatása épp úgy, mint akár a gymnasium- vagy reáliskoláké, hogy a tanuló ifjúság szív- és kedélyvilágát kiképezzék, értelmi erejét kifejtsek és e kettőnek kifejtése alapján a jellem fejlődésének is a helyes irányt megadni törekedjenek. És amíg a gymnasiumok és reáliskolák az általános műveltség nyújtásának alapján tanítványaik a tudományos pályára nevelik; addig a polgári iskolák, a nem kevésbé fontos gyakorlati élethivatások betöltésére törekszenek nevelni.

A polgári iskolák hivatása tehát a gyakorlati ismeretek terjesztése, azon ismereteké, melyeknek megszerzése a nemzet zömét képező, szorosabb értelemben vett polgári osztályra nézve elkerülhetetlenül szükségesek, ha az ipar, kereskedelem és okserü földművelés terén nyugot művelt nepeivel a versenyt megállni óhajtják.

Ipar, kereskedelem és okserü gazdálkodás képezik egy nemzet testében az anyagi jólét lüktető erőit. Mert lehetnek ugyan valamely nemzetnek nagy szellemi tőkék; de ha ipara, kereskedelme és okserü gazdálkodása nincs, akkor annak a nemzetnek vagyona sínes, és amely nem-

zetnek vagyona nincs, az olyan, mint a beteg tudós, ki verszegénységben szenved.

Hogy a polgári iskolák, az újabb kor ezen népoktatási intézetei, minő befolyást gyakorolhatnak az ipar és kereskedelem fellendítésével egyes népek szellemi és anyagi jólétének felvirágoztatására, hivatkozom azon országok példáira, mely országok kulturájukkal reánk legközvetlenebb hatást gyakorolnak; hol ezen iskolák virágzásuk tetőpontján állanak; honnan a magyar polgári iskolák eszméjét ezeknek atyja, a lángelkű Cseregy Antal, merítette: a kis Svájc- és a nagy Németországra. Svájc kizárólag ipart űző állam; iparcikkai az egész continensen el vannak terjedve; anyagi jólétét, szabadságát és függetlenségét főleg annak köszönheti. Németország kulturája előtt az egész művelt világ tisztelettel hajlik meg; gazdagságát, sőt még nagy hatalmi állását is, egy nagy népek véleménye szerint, jól szervezett népiskoláinak köszönheti.

Miveltség, anyagi jólét, ezek képezik a kulturálmok konszolidált viszonyainak legfőbb biztosítékait; ezek fogják nálunk is az egységes nemzeti államot megteremteni. Csak egy művelt, erkölcsi felelősséggel megteremtett, hű és szerető középosztály lesz képes a megkezdett második ezredévben az ősi ház fennmaradását biztosítani, azon „ősi hazát”, melyet elődeink egy ezred év zivatáros századai alatt csudával határos erőfeszítéssel építettek és fenntartottak.

A nemzet-fentartó elem a művelt középosztály, ennek veteményes kertje a polgári iskola; ez tehát kultur-intézeteink között csak oly fontossággal és jogosultsággal bír, mint bármely tudományos középiskola.

Eppen ezért, tanügyi kormányunknak egyik kiváló gondját is képezi, hogy a legnagyobb részt nemzetiségi vidékeken elhelyezett polgári iskolák fellendülését elősegítse és bennök oly intézeteket nyerjen, melyek az egységes nemzeti állam kiépítésében és megszilárdításában neki hathatós segítségére lehessenek. A leendő magyar polgári osztálynak egy új nevelő intézetet, a magyarságnak egy új erősséget kívánt állítani itt az ország délnyugati határára a Száva és Mura övezte kis Muraközben, hogy a Horvát-Stájer határszélén legyen egy védbástyája a magyar nemzeti kulturának, az igazi honszeretnek, a közművelődésnek és a népnevelésnek!

Szólok ezután ismertetési részleteiben az iskola építésének történetét, amelyből kiemeljük, hogy a már 1872/3-ik tanévtől fogva fennálló polgári iskola a tanügyi kivánalmaknak éppen meg nem felelő épületben, mint bérházban, volt elhelyezve, aminek káros hatását folyton érezték; az 1889. szeptember 18-iki iskolaszeki gyűlésen tette Ziegler Kálmán kir. közjegyző, az iskolaszék akkori fáradhatlan buzgalma elnöke, az indítványt, hogy a polgári iskola részére külön, úgy a modern pedagógia, mint a higiénia követelményeinek megfelelő épület állítsanak.

Az iskolaszék részéről lelkesedéssel elfogadott indítványt a városi képviselő testület is magáévá tette s feliratilag megkereste a magas kormányt, hogy tervének kivételében őt támogatni kegyeskedjék. A miniszteriumban a tervet és költségvetést el is készítették, azonban ez oly nagy összegre rugott, hogy a város anyagi erejét messze túlszárnyalta s így az építkezés ügye egy időre elaludt. Újból felmerült az építkezés eszméje 1894-ben, amidőn ugyancsak Ziegler Kálmán buzgalommal folytán megindult a mozgalom egy polgári leányiskola felállítására tárgyában, amely mozgalomnak rövid idő alatt meglelt az óhajtott eredménye s a most már kettős tanintézet részére külön épület felállítását elkerülhetlenné vált. A magas tanügyi kormány nem idegenkedett az épület felállításától, csupán azt kötötte ki, hogy a város ingyen adja a telket, az építkezéshez szükséges összeget vegye fel s az állam fogja azt törleszteni és az 5%-os iskolai adó címén évi általánosan összegben 800 frtot fizessen.

Az épület tervét a kiírt pályázat alapján Bálint Zoltán budapesti műépítész készítette s a verseny tárgyaláson az építést 83 500 frt általánosan összegért Morandini Román és Tamás építőcéggel vette keresztül s a díszes épület 1898. augusztus 15-ére, mint kitűzött időre, elkészülvén, a tanítást benne az 1898/9-iki tanév elején megkezdhetők.

Az építés történetének befejeztével a szólok úgy végezte beszédét:

Tisztelt ünneplő közönség!

A szép épület itt áll nemes egyszerűségében. Hatalmas arányaival imponáló benyomást gyakorol a szemlélőre, melyben már a laikus is messziről fölismeri a Muzsák komoly csarnokát. Nincs rajta sallang, nincs fölösleges dísz; mint népoktatási célokra rendelt épület, ritkítja pártját; iskolának nemcsak a modern pedagógia, hanem a higiénia követeléseinek is minden arányban megfelel.

E hatalmas épület századokon át fogja hirdetni a közösgünk népoktatási intézeteinek érdekeit szívén viselő köröknek, de főleg Ó Excellentiájának, dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak, atyai gondoskodását, hogy közösgünk kulturális érdekeinek előmozdítására ily monumentális védbástyát emelni kegyeskedett. Ezt az intézetet meg is érdemelte Csáktornya nagyközösg hazafias és intelligens közönsége, nemcsak a közösg történelmi multjánál és fontos határszéli posztójánál, hanem felvirágoztatást ígérő kereskedelménél és iparjánál fogva is.

Adja a Mindenható, hogy ez az épület közösgünknek ne csak külső dísz, hanem az igaz hazaszeretnek szent temploma is legyen, melyben a honszeret Vesta lángja magasan lobogjon, és a melyben Csáktornya és Muraköz tanuló ifjúsága a hasznos és szükséges ismeretek elsajátítása mellett megszerezhesse a tiszta vallásos érzületet, az igaz hazafias szellemet, honnan kilépve az életbe, magával vihesse azt a büszke öntudatot, hogy Muraköz fia ma már nemcsak jogilag, hanem tényleg is ennek a hazának a gyermekei.

Engedje az égek mindenható Ura, hogy ez a felszentelt hajlék eme céljait soha szem elől ne tévessze; hogy mindig erős vára legyen a magyar kulturának, a magyar népoktatásnak és felszentelt falai között mindig

békés összhang, egyetértés munkálkodhassanak a haza és a nemzet dicsőségén!

Éltetem hazánk főnkölt gondolkodású miniszterét Ó Excellentiáját, dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter Urat, ki e díszes csarnokot építtetni kegyeskedett!

Éltetem Csáktornya nagyközösg lelkes és hazafias polgárságát, hogy áldozatot áldozatra halmozva, ezen épület fölépítését elősegítette!

Éltetem ügybuzgó tanfelügyelőmet, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos és tanfelügyelő Urat, intézetünk lelkes gondnoksági elnökét, Ziegler Kálmán kir. közjegyző urat és a gondnokság összes tagjait, kiknek önzetlen ügybuzgósága, munkássága és fáradtsága egyengette az utakat, hogy közösgünkben ez az intézet létesülhetett!

De mindenek felett éltetem a magyar nemzetet, melynek kulturáját szolgálmi ezen intézet hivatott leendő éltetem a mi közös édes anyánkat: szeretett magyar hazánkat. Éljen a haza!

A zajos éljenzés elhangzása után a tanuló ifjúság a Szózatot énekelte, mely után Ziegler Kálmán gondnoksági elnök a felavatási ünnepet bezárta.

A miniszter — szállására menve — fogadta a csáktornyai, perlaki iskolai gondnokságot, csáktornyai közösg iskolaszéket, a csáktornyai tanintézetek tanfolyamait együttesen dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő vezetésével, majd Csáktornya város előjáróságát.

Délután egy órakor a Zrinyi szálló emeleti nagytermében 150 terítékű bankett volt, amelyen Csáktornya városának egész társadalma képviselve volt. A felköszöntök sorát dr. Wlassics Gyula miniszter kezdte meg, éltette felséges királyunkat s az uralkodó házat; beszédét a jelen voltak állva hallgatták meg, s háromszor éljennel kísérték. Ezután szölk Ziegler Kálmán közjegyző, a közögi lelkes harcosa, a csáktornyai társadalmi élet irányítója s eszmékben gazdag, hazafias szellemű beszédben dr. Wlassics Gyula minisztert éltette.

Majd felállt dr. Wlassics Gyula miniszter és nagy tetszéssel fogadott, többször lelkes éljenzéssel kísért, politikai színezetű beszédet mondott már inkább, mint képviselő, választó közönségéhez.

Nem kíván, ugymond, a napi politika kérdéseivel bővebben foglalkozni, mert sem beszámolóra, sem programbeszédre nem hívták, hanem kulturális ünnepre, amely előtt minden politikai párt le szokta tenni fejeverét.

A kultúra politikája egyébiránt a legszebb politika, mely nem ephemér, hanem az állam és a magyar nemzet nagy, maradó érdekeinek szolgálatában áll. Mégis, ha körültekint és látja, hogy azok között van, akik már oly sokszor tisztelték meg politikai bizalmukkal, lehetetlennek tartja, hogy néhány szót a politikáról is ne szóljon, már csak azért is, mert ha a magyar ember képviselőjével egy asztalnál ül, akkor a kultuszminiszterrel is joggal elvárja, hogy ne csak a szakkérdésekről szónokoljon, hanem hát „halljunk egy kis »nagy« politikát is». Hú akar lenni a magyar tradíciókhoz és azért politika nélkül ennek a bankettnek sem szabad elmúlnia.

Hála Isten, olyan derült, olyan szép most a politikai égbolt, hogy szinte öröm red felekinteni. Utolsó találkozásunk óta a parlament pártközi helyzetében — mondja a miniszter — nagy fontosságú változás állt be, amennyiben a szabadelvű párt ma tagjainak sorában tiszteletli az Apponyi Albert és Horánszky Nándor vezérlete alatt állott nemzeti párt tagjait is. Nagy és kiváló parlamenti talentumok léptek ezzel a pozitív alkotás terére és ha tekintetbe vesszük azokat a jelentékeny feladatokat, amelyek a magyar állam nagy organizatorius kiépítésében reánk várnak, az összeolvadás politikai és társadalmi értékét nem becsülhetjük elég nagyra. Hatalmas eredménye már eddig is van az együttműködésnek. Érti a kiegyezési campagne sikerét, melyet Széll Kálmán miniszterelnök az ő igazán bámulatos, kitartó, mélyen járó államférfiúi bölcsességével keresztülvitt. Hosszasszabban szólva Széll Kálmán fényes államférfiúi tulajdonságairól, a pártközi helyzet szánálása és a kiegyezés létesülése körül szerzett hervedhatlan érdemeiről, annak fejtegetésével foglalkozott, hogy a mai pártközi helyzet minden politikusra súlyos kötelességeket is ró, mert itt az ideje a belreformok gyökeres munkabavételének.

Saját ressztortájáról szólva, felemlíti a miniszter, hogy választói előtt közoktatási és kultuszprogramját annak idejében részletesen kifejtette, ehhez hű maradt s ezt következetesen, lelke teljes odaadásával iparkodik is megvalósítani.

Az adóreformokat, majd pedig a közigazgatás reformját érinté meg azután. A kormány — ugymond — csak oly közigazgatási szervezettel akar létesíteni, amely a teljes önkormányzatot biztosítja. Állami adminisztráció és önkormányzat egymást kiegészítő, nem pedig egymást kizáró fogalmak, mint sokan hirdetik. Megemlíti, hogy a földmívelési és kereskedelmi politika terén is nagyszabású reformpolitika előtt állunk, melyeket néhány példában meg is világít.

Végül lendületes szavakkal tiltakozik a miniszter azon fellelvés ellen, mintha az új alakulásban attól kellene tartani, hogy a magyar tradícionális szabadelvű irányítól elhajlás történetnek. Egy oly párt, a mely Deák Ferenc hű tanítványának és politikája méltó letéteményesének, Széll Kálmánnak, vezetése alatt áll, amely pártban a szabadelvű politika kipróbált igazi heroszi ulnek, kiknek egész politikai reputációjuk a szabadelvűséghez van kötve — a tradícionális magyar szabadelvű irányítól el nem térhet soha. Doktriner liberalizmus, mely elvont elméleteken épül fel, sohasem volt magyar politikai párt összetartó eleme és doktriner nemzetközi liberalizmus nálunk nincsenek is. Ezek épp oly veszedelmesek a magyar politikában, mint amely veszedelmes a reakció. Egyiktől sem kell tartani; a magyar társadalomban sem a reakciónak, sem a nemzeti hagyományokkal ellenkező radikál-liberalizmusnak nincs talaja. Nekünk nem kell újra kitalálni a magyar

liberalizmust; a nemzetalkotó és nemzetfenntartó történelmi liberalizmus nemes iránya az, melynek pártunk hódol és ettől az iránytól sem jobbra, sem balra nem térhet el. A miniszter végül a csáktornyai kerület választópolgáira emelte poharát.

Zakáll Henrich dr. Jankovich László gróf főispánra, dr. Jankovich László gróf főispán Zalamegye közönségére, Wollák Rezső Csertán Károly alispánra, Csertán Károly alispán a tanítók és tanítónőkre, Pálya Mihály dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelőre, dr. Ruzsicska Kálmán a gondnokság elnökére és annak tagjaira, Csertán Károly az egyház, a katonaság, az igazságügy jelen volt képviselőire, Seregély Dezső Csáktornyanak s a vármegyének hölgyeire, Szilvágyi Gyula a szeretet- és egyetértésre, Sevdarcz Jakab dr. Wlassics Gyulára emelték poharukat, míg végre maga a miniszter azzal vett búcsút, hogy a közel jövőben fel fogja keresni választóit s a jelen voltak riadó éljenzése között hagyta el a termet s a vaspályához hajtattott kíséretével s a délután 4 órai gyorsvonattal Budapestre utazott.

Vasuti tisztképző-tanfolyam.

A Budapesten fennálló vasuti tisztképző tanfolyamon, melynek célja és feladata azon egyének szakszerű kiképzése, kik a vasuti vállalatoknál a forgalmi, kereskedelmi és távírdai szolgálatban mint hivatalmokok alkalmazást akarnak nyerni, — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedése alapján f. évi szeptember 1-én a tizenharmadik tanév veszi kezdetét.

Ezen tanfolyam kötelező tantárgyai: Vasuti építmények és berendezések. Vasuti távíró szolgálat. Vasuti forgalmi szolgálat. Vasuti kereskedelmi szolgálat. Vasuti földrajz. A vasutak fejlődésének története. Vasuti jog- és törvényisme. Vasuti számtan és könyvvitel. Vasuti anyagismeret. Vasuti egészségügyi szolgálat.

Az előadások hetenkint összesen 30 órára terjednek és délután 3 órától esti 8 óráig tartanak. Ezen heti 30 órában benne vannak a német és francia nyelvi előadások, melyek közül a német nyelvi hallgatása szintén kötelező azokra nézve, kik e nyelvből a vasuti szolgálat szempontjából elegendő ismeretekkel nem bírnak, míg a francia nyelvi oktatásban csak az önként jelentkezők részesülnek.

Tanfolyamhallgatókúl oly egyénrket vesznek fel, kik eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített másolati okmányokkal igazolják, hogy 1. megfelelő elméleti előképzettséggel bírnak; 2. 18-ik életévüket már betöltötték, vagy a tanfolyam bevégeztéig betölteni fogják, 3. magyar állampolgárok, 4. a hivatalos magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, 5. hitelesen igazolják, hogy a tanfolyamra szülői vagy gyámi beleegyezéssel lépnek, 6. feddhetlen előéletűek, mi a tanulmányoknak netán már korábban történt befejezte óta eltelt időre nézve hatóságilag megerősített foglalkozási és erkölcsi bizonyítványokkal igazolandó, 7. a vasuti szolgálatra testileg is alkalmasak, minek bizonyítására a vasuti vállalatok orvosai és a közhatalosi orvosok hivatnak. E részben a felveendő egyének beiktatás előtt megfelelő felülbírálatnak vetteknek alá, a felvételnél a testi alkalmatlanságra kiváló súly lévén fordítva. Ami az elméleti képzettséget illeti: hallgatókúl azokat veszik fel, kik valamely főgymnáziumot vagy főreáliskolát, vagy azokkal egyenlő rangban álló kereskedelmi vagy katonai tanintézetet sikerrel végeztek és az előírt érettségi vagy zárvizsgát megfelelő eredménnyel letették, valamint azokat, kik a cs. és kir. hadsereg, vagy a m. kir. honvédség tényleges állományában szolgáltak s a tényleges vagy tartalékos tiszti vizsgát sikerrel letették, úgy a számvívó hadnagyk is.

Az összes hazai főgymnáziumokon s főreáliskolákon kívül ide értendő a budapesti, fumei, kolozsvári, székesfehérvári, debreczeni, aradi, pozsonyi, soproni kereskedelmi akadémiák; az újvidéki, budapesti II. VI. és IX. ker. közösg, a brassói, turóc-szent-mártoni és fogarasi állami, a zala-egerszegi, pancsovai, homonnai, nagy-rözei, szombat-helyi, késmárki és lippai állami segélyezett közösg, a szegedi közösg, a miskolci társulati, a nagy-kanizsai izraelita és a brassói görög keleti középkereskedelmi iskolák, a Wiesner-féle temesvári, a Róser-és Aranyossy-féle budapesti és a Porges-féle pécsi középkereskedelmi iskolák, az alsó-kubini áll. polgári iskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskola, Zombor sz. kir. város középkereskedelmi iskolája, a zimonyi és zágrábi főreáliskolákkal egybekötött 3 osztályú felsőbb kereskedelmi iskolák, a nagyváradi (nyilvános joggal felruházott) középkereskedelmi iskola, a keszthelyi, kassai, debreczeni és kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetek, a körösi kir. gazdasági és erdészeti tanintézet, a budapesti I. ker. állami polg. iskola tanítóképző (az ugyanott ezen intézettel kapcsolatos elemi iskolai tanítóképzőzet ide nem értve), a budapesti iparművészeti iskola; a budapesti állami középiskola, a brassói állami közép fa-ipariskola és a kassai állami gépészeti középiskola; a fennálló katonai tanintézetek közül pedig az 1889. évi 34. t.-c. alapján a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában felállított tényleges állambeli tisztképző tanfolyam, a cs. és kir. gyalogsági, lovassági és tüzérségi, hadmérnöki és utász-hadapródiskolák s a korább fennállott régi rendszerű általános tisztképző tanfolyam, nemkülönb a császári és királyi katonai akadémiák (a bécsujhelyi, a régi szervezeti tüzér-és hadmérnöki akadémia), katonai kollégium, katonai technikai iskolák, hadapródintézetek, tüzérhadmérnöki, utásziskolák, hadapród-század- és utásziskola.

Felvezik továbbá azon gyógyszerészeket is, kik a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 1887. évi 35.222 szám (1888. január 1-én életbelépett) rendeletere értelmében VI. gymnáziumi osztály elvégzése és a 3 évi gyakornokoskodás után a kinevezett áll. vizsgáló bizottság előtt tették le a gyakornoki vizsgát, míg ellenben azon gyógyszerészeket, akik a régi rendszer szerint négy gymnáziumi osztályt végeztek, csak azon esetben, ha az egyetemi gyógyszerészeti tanfolyamot is sikerrel végezték.

Felvételt nyerhetnek végül azon horvát-szlavon gyógy-

szerezsek is, kik a gyógyszerész-gyakornokok minősítése tárgyában 1889. évi szeptember 22-én felsőbb helyen jóváhagyott szabályzat szerint a gyógyszerészeti tanfolyamra felvételyt, a szigorlatokat sikerrel letették.

Önként értetik, hogy az ímént körülírt készültségnél magasabb kimutatni képes (felsőbb tanintézeteket látogatott) egyéneket szintén felveszik, de a kik huzamosabb időn, tehát több éven át tanulmányokkal már nem foglalkoztak, felvételre nem számíthatnak.

A részes vasuti vállalatok által ajánlott egyéneknek egyenlő minősítés mellett a magánjelentkezőkkel szemben elsőbbséget adnak.

A tanév f. évi szeptember hó elején kezdődik s egyhuzamban 1900. év június hó végéig tart. Ezen idő alatt jó magaviseleten kívül állandóan kellő szorgalom kifejtése mulhatlanul megkívánatik; a kellő szorgalmat ki nem fejtő hallgatókat a tanfolyamról kizárják, az év végén pedig távozási bizonyítványt részükre ki nem állítanak.

A tanév befejeztével távozási bizonyítvánnyal ellátott hallgatókat a hazai vasutakhoz osztják be és 3 hónapig tartó gyakorlati próbaszolgálat után, a minden év október 10. től decemb. 23-ig terjedő időszakban képesítő vizsgálatra bocsátják és ezen vizsgálat sikeres letétele esetén, a vasuti szolgálatra képesítő bizonyítványt nyerne.

A képesítő bizonyítványokat a magyar korona területén létező összes vasuti vállalatok jogervényeseknek tekintik és pedig oly hatálytalannak, hogy forgalmi, kereskedelmi és táviró szolgálatnál hivatalnokká csakis azok nevezhetők ki, kik a tanfolyamon a képesítő vizsgálatot sikerrel letették.

A beiktatási díj 10 frt; a tandíj 60 frtban van megállapítva, mely 70 frt rendszerint a beiktatás előtt lefizetendő.

Szegénység alapján a tandíjfelvétel alól felmentést a beiktatás alkalmával az alantabb megjelölt módon lehet kérelmezni.

Csak tandíjmentességért folyamodókkal szemben nyervehet alkalmazást azon kivételes kedvezmény, hogy a félvagy esetleg egész 60 frtnyi tandíjnak a beiktatáskor leendő tényleges lefizetése az elengedési kérvény illetékes elintézéséig függőben maradjon.

Ennek előzetes elbírálását a beiktatáskor, illetve előzőleg az igazgató olyképp eszközli, hogy akinek okmányai szerint feltandíj elengedésre lehet kilátása, az a tandíj címén a beiktatáskor csak 30 frtot fizet, a ki pedig teljes tandíjfelengedést remélhet, tandíjtól a beiktatáskor menten maradhat.

Mérvadók e részben a középiskolából érettségi (zár) bizonyítvány és a vagyoni viszonyokról szóló hiteles (hatósági) igazolvány adatai, mely utóbbi okmány már a felvételt kérő folyamodványhoz annak kiemelése mellett csatolandó, hogy a felvételt kérő tandíjfelengedésben leendő részesítést fog kérelmezni, mely alapon a felvételi végzésben ki lesz tüntetve, mily összeggel legyen beiktatás végett jelentkező ellátva.

Magát a helyegmentes tandíjfelengedési kérvényt beiktatás után 8 nap alatt kellend benyújtani; a szegényeinek mindenestire előfeltételt képez és a középiskolai előmenetekhez képest teljes 60 frt (jeles és jó), vagy ennek 30 frtnyi fele (ha „elédéses“ osztályzat is van) lesz elengedhető.

A tanfolyam saját épületében célszerűen van elhelyezve; külön szakkönyvtár és muzeum fölött rendelkezik és az intézetben külön orvos működik.

Akik a tanfolyamba az 1899/1900. tanévre felvételt kérték, az iránt vagy írásbeli folyamodványt nyújtsanak be, vagy személyesen jelentkezzenek.

Annak megjegyzésével, hogy az igazgatási iroda július 1-től augusztus 20-ig szünetel, kellően felszerelt és bélyegzett folyamodványt átnyújtandó, vagy bérmentve beküldendő a tanfolyam igazgatóságához (VIII. kerület, Luther utca 3. szám. Budapest.) folyó évi augusztus 1—25-ig, a felvételt végteti személyes jelentkezésnek aug. 31-én és szeptember 1. és 2. napjain kellend történnie, mely napokon az augusztus 25. és 26. napjain kiadandó felvételi végzések alapján az összes többi beiktatások is történnének. A később jelentkezők felvételre többé nem számíthatnak.

Oly egyéneket, kik középtanodai tanulmányaik teljes befejezése után önkéntes minőségben tetteles hadkötelezettségüknek tesznek eleget s így csak szeptember hó végével bocsátatnak el a katonai kötelekből, feltéve, hogy a tanfolyam igazgatóságához ez iránt augusztus 25-ig folyamodnak s egyébként is a rendes kellekeket kimutatják, a mennyiben a megszabott legnagyobb létszám azt megengedi, szintén felvesznek, de kötelesek a tanfolyamra legkésőbb folyó évi október 5-ig bevonulni

Az ipar állami kedvezményei.

Az iparnak adandó állami kedvezményekről szóló 1890. évi XIII. t.-cikk hatálya 1899. végével lejár s a kereskedelemügyi miniszter foglalkozik a törvény megújításával. Az új törvényjavaslat kidolgozása előtt kikérte az Országos iparegyesület és a kereskedelmi kamarák véleményét. Az Országos iparegyesület foglalkozott az érdekelt körök kívánásainak kipuhatólásával, amely célból írásos ánképet rendezett. A miniszterhez felterjesztendő véleményét az egyesület *Matlekovits* Sándor elnökle alatt a következőkben állapította meg:

1. Az 1890. évi XIII. t.-cikkben megszabott adókedvezmények fentartandók.

2. A kedvezményekre jogosult vállalatok taxatív felsorolásának mellőzésével kimondandó, hogy a kedvezményekben részesül:

a) az olyan vállalat, amely eddig hazánkban nem termelt iparcikkek meghonosítását célozza, amennyiben ennek az iparcikkek meghonosítása nálunk közgazdasági szempontból fontossággal bír és kívánatos;

b) azok a gyárak, amelyek a külföldi versennyel szemben nehéz helyzetben lévén, a kedvezmény előnyeire rá vannak utalva.

3. Mivel lehetnek oly esetek, amelyekben a kedvezmény megadása az ugyanazon szakmabeli, már meglévő hazai gyárakat károsítaná, gondoskodni kell a kedvezmény megadása körül alkalmazandó olyan eljárásról, amely az említett eshetőség ellen lehetőleg biztosítékot nyújtson s e vegből tehát egy megfelelően szervezett szakközeg létesítendő.

4. Habár a törvényben körülírt adókedvezmény fentartása is fontos, mégis sokkal fontosabb ennél a harmadosztályú kereseti adónak méltányosabb alapon való reformálása, amely véget vetne annak az anomáliának, hogy egy egy telep jövedelmének 10—35%-a az állam javára biztosított; az egészséges adóreform nemcsak a meglévő ipar helyzetét könnyítené, hanem a külföldi tőkének belföldi iparvállalatokban való elhelyezését is elősegítené.

5. Az állami támogatáson kívül szükséges oda hatni, hogy a municipiumok is segítsék elő területükön az iparvállalatok keletkezését, hogy ezen a révén az iparnak a vidéken való egészséges decentralizációja is biztosítottassék.

6. Az adókedvezményeken kívül fentartandók az 1890: XIII. t.-cikkben és más törvényben felsorolt egyéb kedvezmények is. Az ipari használatra szánt szesz, só, petroleum, stb. az ipar számára kedvezményben részesített fogvasztási cikkek körül követett eljárás könnyíttessék meg, hogy a nehézkes eljárás a kedvezményeket értékük-től meg ne fossza.

7. A közszállítások ügye a kormánynak ez alkalommal is különös figyelmébe ajánlatik. Kívánatos nevezetesen az, hogy:

- a) a hatósági szükségletek szállításával kizárólag hazai iparosok vagy vállalkozók bizassanak meg;
- b) amennyire lehet, köteles legyen a vállalkozó hazai készítményt szállítani;
- c) lehetőleg hazai anyagból;
- d) e feltételek nemcsak felveendő a vállalkozóval kötendő szerződésbe, hanem pontos teljesítésük az átvételnél szigoruan ellenőrizendő.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Lapunk jelen száma az új évnegyedben első levén, tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását. Lapunk előfizetési ára egy évre 4 frt, félv. 2 frt, negyedv. 1 frt. Községi- és körjegyzőknek, valamint tanítóknak lapunkat évi két forint kedvezményes előfizetési áron küldjük.

A lap kiadóhivatala.

József főherceg Keszthelyen. A magyar honvédség főparancsnoka, József főherceg, június hó 23-án hajnali 3 órakor érkezett Belovárról Keszthelyre és reggel 5 óráig szalon-kocsijában pihent. A főherceg fogadására reggel 5 órakor a pályaudvaron megjelentek Festetics Tassilló gróf kir. főpohárnokmester, dr. Jankovich László gróf főispán, Takács Imre járási főszolgabíró és Nagy István városbíró. A fogadás befejeztével a főherceg Festetics Tassilló gróf palotájába hajtatott. — Az erre a napra kitűzött szemlét a szakadó zeporeső miatt nem tarthatták meg s a páhoki ut mellett levő gyakorlóterre már kivonult huszárok visszatértek a kaszárnya fedett lovardájába, ahol nem sokára megjelent József főherceg főparancsnok fényes kíséretével. A fedett lovardában tett gyakorlatokért a főparancsnok elismerését fejezte ki. A főherceg a délutáni vonattal Budapestre utazott.

Közművelődési egyesület alakult Alsó Lendván. Az új kultur-egyesület célul tűzte ki magának, hogy a magyar nemzeti kultúrát beviszi a vendek közé és ott meghonosítja. Ez üdvös cél megvalósításához az első alapkötet dr. Mandel Pál országgyűlési képviselő tette le 200 ftos alapítványával, aki egyúttal az egyesület védnökéül megnyerte Esterházy Miklós herceget. Az alakuló gyűlésen elnöknek Hajós Mihály ügyvédet választották; igazgatósági tagok lettek: dr. Mandel Pál, Hajós Izsó, Karabélyes Elek, Kiss Dénes, Magéthy Géza, Matyasovszky Vince, míg Pataky Kálmán jegyző és Fuss Nándor pénztárnok. A tagság öt évre kötelező. Az alapító tagoköt év alatt legalább 50 frtot, a rendes tagoköt év alatt legalább 10 frtot, míg a pártoló tagoköt év alatt legalább 5 frtot fizetnek egyenlő évi részletekben.

Csáktornya város képviselőtestülete legutóbb tartott gyűlésén a vadászati jogot Wollák Rezső ügyvédnek adta ki; Jeney Gusztáv községi elemi iskolai nyugalmazott igazgatónak kérelmére megengedte, hogy az iskola épületben levő lakását még egy évig birhassa. Az igazságügyminiszternek a kir. járásbírósg útján a városi képviselőtestülethez intézett ama megkeresésére, hogy a járásbírósgági épület céljaira alkalmasabb telket adjon: a képviselőtestület feliratban tudtára adja a magas miniszteriumnak, hogy mivel a község ingyen telkeit már mind oda ajándékozta középületek céljaira, a felhívásnak legjobb akarat mellett sem tehet eleget.

A Balaton parti vasút ügyében újabb értekezlet volt Balatonfüreden Reé Jénőnek, mint Veszprém vármegye részéről megválasztott érdekeltségi elnöknek, elnökle alatt. Mindjárt az értekezlet kezdetén báró Puteány Géza kifogást emelt az ellen az eljárás ellen, hogy újabb a nagy végrehajtó bizottságot hívták össze az összerdekeltségi gyűlés helyett, amint ezt a tapolczai érdekeltségi gyűlés kívánta; egyúttal kijelentette a zalamegyei érdekeltség nevében, hogy vármegyénkben a viszonyok ugy alakulnak, miszerint a vármegyei segély elnyerhető. A veszprémvármegyei érdekeltség tagjai közül többen hozzá szólnak a dologhoz, mire az értekezlet elhatározta, hogy a tapolczai érdekeltség határozatát egyszerűen tudomásul veszi, a Veszprém-Almádi-Balatonfüredi részletes vasút kiépítéséhez pedig teljes erővel hozzáfog s mihelyt Zala-vármegye megadja a lehetőséget, a balatonparti vasutat Tapolczáig azonnal kiegészíti. Végül a gyűlés tudomásul

vette elnöknek azt a kijelentését, hogy a kis végrehajtó bizottság Zielinszky Szilárd budapesti mérnököt már megbizta a mérnöki munkálatok teljesítésével, aki ezt július hóban megis kezdi.

Zala-Szent-Groth község tisztújító gyűlése Blaha Sándor járási főszolgabíró elnökle alatt ment végbe. A választás eredménye: Krehn Radó községi bíró, Szalay Flórián helyettes bíró, Neumann Mór pénztárnok, Pezenhoffer József községi; Pranger György, Sebestény Ferenc, Pap Mihály és Garzó Elek előljárók. A választás befejeztével a megválasztottak a hivatalos esküt letették. Ugyanazon a napon az új községi bíró elnökle alatt képviselőtestületi gyűlést tartottak, amelyen Koller Ignác képviselő indítványára a képviselőtestület köszönetét és elismerését fejezte ki Koháry József volt községi bírónak sikeres és buzgó működéséért.

Tanfolygylői látogatás. Dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő, június hó 27-én Nagy-Kanisán jelen volt a polgári fiú-iskola VI-ik osztályának záró vizsgálatán; egyúttal Vidor Samunénak, mint a kisdiedvelevő egyesület elnökének, kíséretében meglátogatta a Nádor-, Arany János- és Petőfi utcai ododákat.

Eljegyzés. *Weisz Ignác* zala-egerszegi kir. mérnök eljegyezte június hó 25-én *Rechnitzer Gizella* kisasszonyt Zala-Egerszegen.

Adomány. A zala-egerszegi polgári leányiskolai tanulók jutalmazására özvegy Farkas Dávidné urhölgy öngyűsége 4 ftot, továbbá Budapestről a Wodianer F és fia i könyvkiadó cég ugy a felső kereskedelmi, mint a polgári leányiskolai tanulók jutalmazására saját kiadású, diszkötésű ifjúsági irataiból 5—5 példányt volt szives adományozni, melyért hálás köszönetét fejezi ki nevezett tanintézetek igazgatóságá.

A csáktornyai polgári iskola felavatási ünnepén, melynek lefolyását lapunk más helyén egész terjedelemben hozzuk, városunk tanintézteinek képviselőiben *Megyesi Lajos* állami főgymnasiunai igazgató, *Sebők Samu* állami főgymnasiunai tanár és *Udvardy Ignác* polgári és felső kereskedelmi iskolai igazgató vettek részt.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést „Farkas Szidonia, férjzetf Bódy Józsefné s ezek gyermekei: István, Zoltán, Aladár; Farkas Róza, öz. Bíró Sándorné; Farkas György és neje Hagyó Józsa s ezek gyermekei: Gizella, Dezső, Elvira, Anna, Róza, Györgyike; Farkas Ilka, férjzetf Kass Tódorné s ezek gyermekei: Géza, Ilonka, István, József, Etelka; Farkas Lujza, Farkas Géza és neje Magyar Mariska; Farkas Irma, férjzetf Lukács Lajosné s ezek gyermekei: Irma, József, valamint az összes rokonság nevében fájdalmas szívvel jelentik forrón szeretett anyjuknak, napuknak, nagyanyjuknak öz. hadagi Farkas Józsefné szül. zalabéri Horváth Annának, az utolsó szent-segék ájtatos fölvétele után 1899 június hó 26-án életének 73-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halottnak tetemei f. hó 28-án délután 4 órakor fognak Páconból a vasvári sírkertben eltemet-tetni, az engesztelő szent-mise áldozatok ugyan e hó 28. délelőtt 9 órakor fognak Vasvárott a Mindenhatónak bemutatattani. Pácon, 1899. évi június hó 26. Áldás és béke hamvaira!

Köszönetnyilvánítás. Öz. *Farkas Dávidné* urhölgy öngyűsége a zala-egerszegi állami elemi iskola szorgalmas és jóviseletű tanulóinak megjutalmazására tizenhat forintot volt kegyes adományozni, amelyért hálás köszönetét fejezi ki Páukovich György, állami elemi iskolai igazgató.

20 év után. A keszthelyi csónakozó-és korcsolyázó egyeslet június hó 23-án ülte meg alakulásának 20 ik évfordulóját. 20 év mult el tehát azon idő óta, amidőn Tallián Béla nyugalmazott honvédszázados, ki a csónakozás, a sport ezen testedző neme iránt a keszthelyi érdeklődők figyelmét felkeltette. A ma már megboldogult Tallián Béla az 1879-ik tavaszának egyik délutánján az akkoriban virágzó, de már évek óta elszunnyadt „Polgári olvasó egyeslet“ helyiségében mondta el s illetve terjesztette elő a csónakozó egyeslet szép és nemes eszméjét s a midőn arról győződött meg, hogy terve a jelevoltakban élénk érdeklődést keltett, felkérte Póltz Pál községi tanitót, a polg. olvasó egyeslet volt jegyzőjét, egy aláírási felhívás szövegezésére. Az indítványozó által személyesen körözött felhívást Keszthely városnak minden szép-, jó- és nemesért lelkesülő értelmisége oly szép számban írta alá, hogy az alakuló közgyűlés csakhamar megtervezhető s az új egyeslet elnökévé: Dr. Csanády Gusztávot a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóját, aki ezen tisztét 20 év óta kiváló szakértelemmel tölti be, alelnökké Csesznák Miklóst, ez idő szerint nagy-kaniszaikir. törvéyszékibíró, titkárrá: Póltz Pál községi tanitót és hajóparancsnokká Kiss József gazdasági taunintézeti tanárt, ki e tisztet maig is teljes megelégedésre viseli, választották. Az alakulás 20 ik évfordulójának megünneplése fényesen sikerült. A társasvacsorán 120 an vettek részt. A hivatalos felköszöntőt Dr. Illés Ignác ezredorvos, az egyesület vigalmi bizottságának elnöke, mondotta. Utána Dr. Csanády Gusztáv az egyeslet elnöke az egyesület történetét, az alakulástól a jelenévig vázolta. Bankett után táncz következett, melynek csak a felkelő nap vetett véget.

Jutalmak kiosztása. A zala-egerszegi polgári leányiskolánál jutalmazásokra szolgált öz. *Farkas Dávidné* 4 ft adománya, *Rosenberg Henriette* 10 ft adománya, amelyben benne foglaltatott az általa tett 100 ftos évi alapítvány e tanévi kamata két róm. kath. és két izr. vallású, a hit-tanban jó előmenetelt tett tanuló megjutalmazására, valamint a Wodianer F. és fia budapesti könyvkiadó cég részéről küldött 5 db ifjúsági könyv. A tanestület a jutalmakat következőleg ítélte oda: 1. a hit-tanban kitünő előmenetelért *Wortmann Janka* I., *Hirschler Hermin* II-ik osztályú izr., *Borossay Ilonka* III., *Havasi Juliska* IV-ik osztályú róm. kath. vallású tanuló 1—1 ft jutalmat kaptak; 2. kitartó szorgalmukért és példás viseletükért *Fürst Róza*, *Ritscher Róza*, *Schwartz Flóra* IV., *Gernya Sarolta* III. osztályú tanuló egy-egy diszkötésű könyvet, *Ekler Mariska* IV., *Borossay Ilonka*, *Goldner Margit* III., *Bertalan Mariska*, *Dénesi Verona*, *Grubics Roza*, *Rusznai Klára* II.,

1-2. lap hibából

égrehajtó már meg-
ezt julius
Blaha
végbe. A
ó, Szalay
k, Pezeny
k, Ferenc,
s befejez-
k. Ugyan-
kéviselő-
képviselő
ismerését
sikeres és
Kálmán
hó 27-én
1-ik osz-
munének,
ében meg-
ovodákat.
mérnök
isasszonyt
iskolai ta-
urhölgy
aner F és
mint a
kiadású,
olt szives
nevezett
ünnepe,
delemben
Megyesi
állami
és felső
Farkas
István,
Farkas
Gizella,
lka, férje-
ta, István,
Magyar
s ezek
rokonság
tett anyi-
Farkas
első szent-
án életé-
gyászos
delután
eltemet-
e hó 28.
enhatónak
Áldás és
urhölgy
szorgalmas
at forintot
hetét fejezi
tató.
presolázó
20-ik év-
amidőn
csónako-
lvi érdek-
boldogult
tánján az
t „Polgári
terjesztette
s midőn
ban élénk
tanítót, a
felhívás
n körözött
s nemesért
a, hogy az
uj egyesü-
gazdasági
ta kiváló
lóst, ez idő
rrá: Pöltz
zsef gazda-
jes megelő-
évforduló-
asvacsorán
Dr Illés
ágának el-
az egylet
a jelenévig
ek csak a
gári leány-
Dávidné 4
nya, amely-
alapítvány
lású, a hit-
sára, vala-
kiadó cég
let a jutal-
kitűnő elő-
rmin II-ik
iska IV-ik
almat kap-
ért Fűst
ya Sarolta
vet, Ekler
L., Bertalan
i Klára II.,

Fritz Paula, Korbai Ilonka, Kosztelitz Gizella I. osztályú tanuló 1—1 frot kaptak jutalmul, 3) Stör Jolán pinkafői németajkú I. osztályú tanuló pedig a magyarnyelvből egy év alatt tett feltűnő és eredményes haladásáért a tantestület egy díszkötésű munkával jutalmazta meg.

Kérelem a nagyérdemű közönséghez. A Zala-egerszegi önkéntes tűzoltó egyesület az augusztus havi negyedszázados jubileummal kapcsolatban az egyesület javára jótékony célú bazárt fog rendezni. Szabó Ferenc csapatparancsnok, a rendező bizottság elnöke lapunk útján kéri a nagyérdemű közönséget, hogy a kintüztött célra nyeresémet tárgyakat adományozni és azt a tűzoltói őr-tanúhoz elküldeni kegyeskedjék.

Zongora vizsgálat. Dr. Stöckl Adolfné helybeli zongora-tanítónő tanítványai nyilvános zenevizsgálatot tartott június hó 26-án a Korona vendéglő nagyertermében. A tágas helyiséget teljesen megtöltötte a tanítványok iránt érdeklődő közönség, melynek sorában ott láttuk a város legelőkelőbb családait, akik vagy közvetlen valamelyik gyermekük, vagy közvetve valamelyik rokonuk révén többé-kevésbé érdekelve voltak és látható érdeklődéssel, sőt számomlatán nagyobb tremával néztek a vizsgálat elé, mint maguk a tanítványok. Mert ezekre bizony alig lehetett volna rájuk fogni, hogy valami nagy lámpaláz fogott volna rajtuk. A vizsgálat kezdete előtt és a vizsgálat alatt is az izgatottság minden jele nélkül húzódtak meg a nagyterem egyik sarkában és mintha csak otthon a megszokott családi körben lettek volna, úgy érezték magukat az apró-cseprő leánykák. És ha az izgatottságnak némi nyomai mégis mutatkoztak, ez csak a nagyobbaknál volt észlelhető, de de ezeknél sem oly mértékben, mint ahogy ilyen alkalmakor rendszeren jelentkezni szokott. Ennek tulajdonítható, hogy a vizsgálatnak nem csak az eredménye volt fényes siker, hanem az egész minden fennakadás nélkül a legnagyobb rendben folyt le és még csak egy kis *belesülés* ben sem volt részünk, amit szívesen megbocsátottunk volna a kedves kicsikének; mert sokan igazán kedves jelenségek voltak azzal a bátorrággal, amellyel a zongorához ültek és eljátszották darabjaikat. Különösen kedves látványt nyújtott a kis *Balogh Margit* játéka, úgyszintén *Szigethy Margit* is, akiket majd hogy nem úgy kellett feltűnő a zongora székre. Igen szép eredményt láttunk egy évi tanulás után *Gyarmati Margit* és *Sarótlódnál*, de főleg *Stöckl Jolán*nál, aki *Krispinnek* „*Ein flüchtiger Gedanke*” című ismert darabját egész korrektil zongorázta. A második évesek közül igen jól és minden félelem nélkül játszottak *Udvardy Rózi* és *Fritz Paula* és nem kevésbé a két *Thassy* *Jóka* — a társaság grand chevalier-i. A haladók között úgy a technika, mint érzékelési előadásai modor tekintetében ki kell emelnünk első sorban *Remm Előt*, *Grész Előt* és *Szentgyörgyi Olgát*. Nem sokkal maradtak mögöttük *Deák Emma*, *Lóth Irma*, és *Wesz Erzsé* sem. De mindegyiket felülmúlta a két Ritscher nővér, akik közül különösen a kisebbik: *Ritscher Róza* igazi talantumos zongorista, akinek a Székely-fele VII. ábrándja valóban meglepő debut volt. A négykézre játszott Rákóczy indulójuk pedig méltó befejezés lett volna egy kisebb fajta hangversenyhez is. A szép siker természetesen leginkább a mesterek vált díszére, — aki együtt örült tanítványaival a lelkes tapsnak, amelyből bőven kijutott mindenszereplőnek. A vizsgát tánc követte, amely éjfélt utánig eltartott. —

Kokotovich honvéd huszár főhadnagy, ki oly szerencsétlenül esett le lováról s akkora agrázkodást szenvedett, hogy életéhez is kevés remény volt, most, a mint örömmel értesülünk, javuló félben van, a nagy sebek gyógyulnak s életben maradása biztos.

A zalaegerszegi izr. hitközségelnöke, Fischer László, aki két év tizedet meghaladó időn keresztül teljesíti a hitközség kebelében az elnöki tisztet, erről az állásról való lemondását beadta írásban Boschán Gyula hitközségi alelnökhez. Mint értesülünk, a hitközség előjárósága a lemondást nem fogadta el, hanem küldöttségileg kéri fel buzgó elnökét tisztelése további viselésére. Mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a mai, a hitközségre nézve váltásos helyzetben a régi, kipróbált erőt, a bizalomnak engedve, tovább vezeti a hitközség ügyeit.

Jutalmazás. Junius hó 29-én, az iskolai évet bezáró isteni tisztelet után a Zala Egerszeg város izr. hitközsége a tanügyi gondnokság Talmud-Tora közbejöttével, az elemi iskolába járó és a vallás-erkölestanból legjobb tanulók között, a Stern Sándor alapítványból 12 frtot, a polgári iskolánál pedig, szintén a hit és erkölestanban kitűnő két tanuló között a Gráner Jakab alapítványból 4 frt 50 krt osztott ki. Ezenkívül a „Talmud-Tora” egyesület saját szerény pénztárából is, a tanulók szorgalmasabbjainak 10 frtot adományozott.

A kereskedő ifjak egyesülete — mint annak idején megirtuk — az idej mulatságát részben saját könyvtára javára, részben pedig a zala-egerszegi önkényes tűzoltó egyesület zenealapja javára tartotta. Mint értesülünk, a kereskedő ifjak egyesülete takarékpénztárilag a tűzoltó egyesületnek a jelzett célra negyven forintot tett le s az erről szóló takarékpénztári betétkönyvet elküldötte Boschán Gyula ügyvédhez, mint a tűzoltó egyesület elnökehez.

Nyári multság. A zala-egerszegi iparos ifjuság önképző egylete saját könyvtára javára tekeversenyvel egybekötött nyári multságát folyó hó 2-án (vasárnap) délután tartja 50 krajczár belépti díj mellett a kaszaházi kertben. Egy darab tekejegy három dobásra 15 krajczár.

A tanképesítő vizsgálatok a csáktornyai állami tanítóképző intézetben dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő elnöke alatt junius hó 20., 21. és 22-ik napján voltak. Képesítő vizsgálatra tizenötven jelentkező közülök azonban egy visszalépett, míg a többi 14 tanító oklevelet nyert és pedig egy kitűnő, hét jeles, hat jó eredménnyel.

Felvételek a budapesti kertészeti tanintézetbe. A földmívelésügyi miniszteriumnak rendelete értelmében a budapesti kertészeti tanintézetbe, a tanintézet szervezeti szabályzatába foglaltak értelmében ezen túl csak olyan zeti szabályzatába foglaltak értelmében ezen túl csak olyan ifjak vehetők fel, akik a közép vagy polgári iskola negyedik osztályának sikeres elvégzésén kívül azt is beigazol-

ják, hogy valamely rendezett és képzett kertész vagy fő-kertész vezetése alatt álló kertészetben legalább két évet, mint kertészgyakornokot, töltöttek és ez alatt az idő alatt a kertészeti foglalkozáshoz megkívántató előszeretetet és képességet tanúsítottak.

Gyümölcsértékesítés. Vinda, besztezerce-naszódmegyei község szász lakossága, nagyszertű és utánzásra méltó módon kultiválja a gyümölcsstermelést, különösen az almáét, mint a tartós export-cikkét. Egy besztezercei lap közlése szerint már 1889-ben huszezer forint áru almát árultak a vindai szászok; de mióta a szamos völgyi vasut kiépült s a württembergi, bécsi és budapesti gyümölcskereskedők személyesen eljárnak a helyszínere, azóta a gyümölcskivitel sokkal nagyobb mértéket öltött s az elmúlt évben már ötven vaggon almát exportáltak abból az egy községből. A legmódosabb gazda két vaggonnal adott el, huszonheten másfél-másfél, vagy egy-egy vaggonnal, de egy sem kevesebbet 30 métermázsánál. Néhány év előtt még csak 8 — 9 forintjával fizettek mázsáját, később 10 — 12 forintjával, de a ki a tavaszig tud várni az eladással, még jóval nagyobb árakat érhet el. Így a múlt évben husvét után még 16 vaggonnal adtak el, mázsáját 15, 16, sőt 18 forintjával is. Az elmúlt évben 79 vindai szász gazda több mint ötvenezer forintot kapott almáért.

Méntelemek ménanyagának osztályozása. A m. kir. állami méntelemek ménanyagának osztályozását, illetve selejtezését a következő napokon tartják: Nyitra-Bajnán július 13-án, Palinban 17-én, Deesen 18-án, Seps-Szent Györgyön 20-án, Homorodon 21-én, Nagy-Atádon 26-án, Nagy Körösön 27-én, Szekes-Fehérvárott 28-án, Bábólnán 29-én, Dorozsmán 29-én, Baján 31-én, Verseczen augusztus 2-án, Debreczenben 3-án, Szatmár-Nemethiben 4-én, Turia-Remetén 7-én, Eperjesen 9-én, Békés-Csabán 4-én, Rima-szombaton 14-én. A kielejtezett méneket a helyszínen mindjárt eladják.

Jeg. Misefa község határára junius 7-én jégeső verte el s az adóleírás iránt az intézkedést a főszolgabíró megtette.

Gyanus apagyilkos. Farkas János cerszegtomaji lakost, ki elég jó modu birtokos volt, junius hó 22-én szőlőbeli hajléka szobájában, mely állandó lakását képezte, felakasztva találták; az öngyilkosságot kétségen kívül beigazoltak nem találhatták s így az iratokat áttették a kir. jbirósághoz. A bűntényre nézve a gyanu az elhaltaknak 25 éves fiára haramlik.

Jön-megy a kanyaró, amint kedve tartja, egyik faluból ki, a másikba be. Bazita községben megszűnt, helyette az utóbbi időben Zala-Szent-Gróthon uralkodik, hol Botka főszolgabíró távollétében Blaha szolgabíró junius 22-én beszüntette az iskolákat, mert husznál több gyermek volt e betegségben. Az iskolában nagy kár ugyan nem eshetett, 22. után már amugy is vakációnak van az ideje.

Halálos duhajkodás. Egy átkozottul sovány hivatalos jelentés a következőt mondja: „Gregurecz György muravid lakos f. hó 21-én este verekedés közben kapott seb elvezése folytán meghalt”. — Pedig az embereket jobban érdekelhetné, ami miatt ilyen erőszakos halál történik. Mert ennek a halálnak nem a seb elvezése az oka s nem is annyira a verekedés, mint egyéb, az ezt megelőző dolgok, pl. bor, vagy pálinka, szerelem vagy vadver s több efféle; de hát fódolog a statisztika s minél százaabb, annál jobb.

Eladó ház. Zala-Egerszegben, a fazekas téren (Uri utca), a Hubinsky ház mellett *eladó egy ház*, amelynek évi jövedelme 910 forint. Bővebb felvilágosítás kapható a kiadóhivatalnál.

Csukjátok be az ablakot, vagy nyissátok ki a szemeteket. Van a városunkban egy ember, úgy lehet, van több is, aki esténként és éjjelenként meg nappal is csak azért sétálkál a járdán, hogy szemlét tartson, hol mely ablakot szokták éjjelre nyitva hagyni, s van e belől érdemes portéka. Még azt is végignézi, hogy a rendszeren nyitva tartott ablakon belől mikor vetkőzik és fekszik le a házi gazda, hogy melyik székre rakta a ruháját, öráját, pénzét stb. Meghallgatja, mikor kezd horkolni s akkor szépen benyúl vagy be is mészik az ablakon, folszedi a prédát s odébb áll. — Egymásután rövid időközben két uriembernek vitték el így az ablakon keresztül aranyóráját s bizonyos mennyiségű pénzt. — Éjjelre tehát vagy be kell csukni az ablakot, vagy nyitva kell tartani a szemet.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén a hivatalos feljegyzések alapján junius hó 25-én: *Uépfene:* Letenye 4 u., Lesence-Istvánd 1 u.; *veszettség:* Káptalan-Tóti 1 u.; *rühkór:* Csáktornya 1 u.; *sértésvesz:* Akali 1 u.; Andrásida 1 u.; Balaton-Magyaród 1 u.; Bánok Szent György 1 u., Csapi 1 u., Döbréte 1 u., Felső-Páhok 1 u., Gelse 1 u.; Gyepű-Kaján 1 u., Kuttje 1 u., Murakeresztúr 1 u., N. Boldogasszonyfalva 1 u., P. Ederics 1 u., Szécsé, Sziget 1 u., Szent-Györgyvár 1 u., Szent-Lisló 1 u., Szepetnek 1 u., Talián-Dörög 1 u.,

Nyári vasuti menetrend. Érvényes május hó 1-től. *Zala-Egerszegről* indul: a) *Bobára* 5 ó. 54 p. reggel, 9 ó. 29 p. reggel, 4 ó. 49 p. délután; b) *Csáktornyára* 4 ó. 54 p. reggel, 5 ó. 54 p. délután. *Zala-Egerszegre* érkezik: a) *Bobárol* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 44 p. délután, 9 ó. 18 p. este; b) *Csáktornyáról* 9 ó. 13 p. reggel, 8 ó. 24 p. este. *Helyi közlekedés Zala-Egerszeg és Szent-Iván között:* *Zala-Egerszegről* indul *Zala-Ivánra* 6 ó. 42 p. reggel, 11 ó. 42 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 8 ó. 34 p. este; *Zala-Egerszegre* érkezik *Szent-Ivánról:* 8 ó. 05 p. reggel 1 ó. 57 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 10 ó. 16 p. este. *Szent-Ivánról* indul: a) *Nagy-Kanizsa felé* 5 ó. 55 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 3 ó. 13 p. délután (gyorsvonat), 9 ó. 38 p. este, 2 ó. 19 p. éjjel; b) *Szombathely felé* 7 ó. 22 p. reggel, 1 ó. 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 15 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. *Nagy-Kanizsáról* a vegyes vonat *Szent-Ivánra* érkezik 7 ó. 22 p. este.

Az ország dolga.

A kiegyezés vitája folyt ezen a héten naponként fűszerezve egy-egy érdekes mozzanattal. Legnagyobb volt ezek között a szentesi képviselőnek, Sima Ferencnek, a csődbejutása, melyért az összeférhetlenségi bizottság megsemmisítette a mandatumát. Az ellenzékiek felzúgtak, nem annyira Sima mellett, mint a házszabály megsértéséért a törvény mellett, mert a bizottság a régebbi divat szerint formalis hibát követett el, mikor Simát nem egyenes megidézéssel hívta meg saját ügyének tárgyalására. Úgiron, Horánszky s maga Plösz igazságügyi miniszter is konstatálta a hibát s a jog, törvény és igazság nevében óriási teletszcs között vetette vissza a Ház a bizottság határozatát s utasította a szabályok megtartására. — Simának mérhetetlen népszerűsége van a kerületében s választói azt mondják, hogy ha ezerszer megfosztják képviselőjüket a mandatumtól, ők ezerszer újra megválasztják. — Izgalmas volt Brukner és Schmidt Károly szász képviselők beszéde is, épen a napokban történt brassói mozgalmas heccelődések miatt, míg az utóbbi képviselő megengedhetlennek nyilvánította a tulzó szászok fészkelődését s velök ők nem azonosítják magukat. Erre a kijelentésre nyugodtság lett. — Meganyinyi szenzáció volt Apponyinak és Széll miniszterelnöknek egy-egy nagyméretű beszédeje. — Nem megvetendő mozzanat az sem, hogy Pader Rezsőnek stüláris módosításra kell felszólalnia s honatyá társait meg kell tanítania, hogy a törvényeket nem betartani, hanem megtartani kell. — A vám és kereskedelmi szerződés általános tárgyalásában különben részt vettek a következők: Aponyi A., Barta Ödön, Polónyi G., Brukner, Schmidt, Mezőssy Béla, Polczner Jenő, Komjáthy, Major, Madarász, Széll m. elnök, — s hétfőn már elfogadta a Ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául. — A részletek azután gyorsan mentek. — Kossuth F. és Komjáthy kötött nagyobb kereket a fogyasztási adók javaslatánál; a pénzügyminiszter érvelése szerint azonban megfelelő ez a magyar érdekeknek is. Kossuth szerint Ausztria mindig károsította Magyarországot, de a pénzügyminiszter szerint, míg a cukornál Magyarország csalódott, addig a petróleum vámjánál Ausztria. — Elfogadták általánosságban és részleteiben. Csütörtökön és pénteken nem volt ülés. Szombaton, tegnap volt az elfogadott javaslatok harmadszori olvasása.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól

42 frt 75 krig teljes ötrönyhöz való kelme -- Tussors és Shantund Pengees, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín-é mintázatban. **Privát-fogyasztók**nak postaber és vámmentesen, valamint házhoz-szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, **Henneberg G. selyemgyárai** (es. és k. udvari szlító) Zürichben — Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

N y i l t - t é r .

Minthogy a tavasz előrehaladásával **csecsemőt, gyermeket és felnőttet** egyaránt fenyeget a **járványok veszélye**, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI
ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert **olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz** lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert **dús szén-savtartalmánál** fogva, **specificus óvószer** is a **típus, cholera** és a **gyermekek típhoid-szerű** tavaszi-nyári **hasmenése** ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor veszélyes **hurutos béltalantalmak** ellen, míg **szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer**. A már meglevő **gyomor- és bélhurutot** gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja, kellemesen hatván be szén-savánál fogva a **gyomor és bél idegeire**; a **gyermekek lázas megbetegedéseinél** pedig **nélkülözhetetlen, hűtő, húghajtó és a szomjat csillapító** hatásánál fogva.

— Kezelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:
ÉDESKUTY L.
es. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V. Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNAC.

266/sz. 99. **Árverési hirdetmény.**
Alulírt kir bir. végehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az alsó-lendvai kir. járásbíróság 1899. V. 213. számú végzése által *Tóth László* lelkesz bellatinzi takos végrehajtó javára, *Szobotin János* gánicsai lakos ellen 75 frt tőke, ennek 1898. szeptember hó 29-től járó 6% kamatja, úgy járulékaí erejéig elrendelt kielégítési végrehajtó alkalmával bíróság le- és felül foglalt és 410 frtra becsült egy tehén, 8 sertés, 1 sertés ól, butor, különböző házi és gazdasági tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínhez vagyis Gánicsán fent nevezettnek lakánál leendő eszközésére 1899-ik július hó 11-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen

